

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీనివాసరామానుజమహాదేశికైః (మైసూర ఆండవన్)
సంస్కృతభాషాయాం అనువాద్య అనుగృహీతం
శ్రీమద్వేదాంతాచార్యవిరచితం

॥ ముమ్మణిక్కోవై ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ ముమ్మణిక్కోవై ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధతాం సదా హృది ॥

సత్యం రూపం నిధాయ స్వకమిహ కరుణాదాయిషు స్వాశ్రితేషు

జ్ఞానం దాతుం స్థిత ! శ్రీదివిషదధిపతే ! సద్గుణస్తే కృపాఖ్యః
ఏకం స్త్రీరూపమన్యాయదృశమివ గతవానజ్ఞతోచ్ఛిత్తయే నః

భూత్వాంతర్దీప్తదీపోమరిధర ఇవ తే విగ్రహే దివ్యభవ్యే ॥ 1.1 ॥

ఆవిర్భూయ త్వయా యా సహ వృతవచ ఆకర్ణ్య భూయస్తదేవ

ప్రశ్రవ్యోన్మూలనే యే స్వదురితనిచయస్యోద్యతా స్వాంఘ్రిరక్తాః ।

త్వామేవాప్తా యథా స్యుర్భగవదనుగుణాస్తత్సనాథా తదర్థం

దీవ్యంతీ సుస్థితా సా భవతి భగవతీ త్వత్ప్రియా పద్మసద్మా ॥ 1.2 ॥

శ్రీలోలస్వపదాశ్రితేషు సతతం సత్యానపేతోక్తిమాన్

ఋజ్వ్య రక్తరుచా చ శోభితమహావక్షస్థలే హి శ్రియా ।

రమ్యై రత్నవర్షైర్యతామిహ మహామాలామివేమాం స్వకాం

మాలామప్యరరీకరోతి సువచస్త్రైవిధ్యక్తప్తాం ముదా ॥ 2 ॥

యత్రోదీరయతాం వ్రజంతి సమతాం త్రయ్యుక్తిభిశ్చోక్తయః

తత్రాహేంద్రపురేవతీర్య భగవాన్ “ఆత్మానుభూత్యుత్సకాః ।

ఆస్తేఽత్రానుభవంత్యి” తి హ్యమృతవారాశేర్దయాలోకినః

తస్యర్తస్య మృదూపదా వభిలషంత్యాః కోమలాంగ్యాః తనౌ ॥ 3.1 ॥

అనంగ స్తాత్మరమ్యేక్షుచాపనిస్సృతమార్గణాన్ ।

పుష్పవర్షైర్నిర్విశేషాం ప్రవర్షతి ముదా సదా ॥ 3.2 ॥

వర్ణోత్థా ఇవ బుద్బుదాః ప్రవిలయం యాతాశ్చ లోకా అమీ
 యో నైవేషదపి ప్రయాతి వికృతిం సత్యాకృతిర్భేజుషాం ।
 దుర్జ్ఞాయాగమవేదనీయవిషయే సశ్రీక ఏవేష్యతే
 తాదృగ్వైభవదేవనాయక భవానేకోఽస్తి తత్తాదృశః ॥ 4.1 ॥

శ్రీస్త్యం తే శ్రియ ఏవ చంద్ర ఇవ సజ్యోత్స్నః స్వభావాన్వితః
 సద్దీపస్త్యవినాశ్యభా నిరవధిః పీయూషపాథోనిధిః ।
 క్షీరాభిర్వివిధైర్యయా మణివరైరాపూరితో భ్రాజతే
 త్వం కల్యాణగుణావలిప్రవిలసచ్ఛీలప్రభావాన్ సదా ॥ 4.2 ॥

భక్తానాం దురితాని నేయురపి తే స్వాంతం యథా తాన్యహో
 సర్వాణ్యప్యనుశాస్య రక్షసి తథా త్వం చైవ తాదృక్ ప్రభుః ।
 త్వం సన్నప్యసమస్సమం చ కృతవాన్ త్వాం సక్తమస్మాదృశైః
 స్థిత్యాహింద్రమహాపురే కరుణయా సందృశ్యసే నః కృతే ॥ 4.3 ॥

చారుశ్యామలరత్నవత్ప్రవిలసన్నిత్యాగ్ర్యమూర్తౌ హి తే
 అస్త్రాలంకరణాఖ్యతస్త్యమఖిలం తత్త్వం బిభర్ష్యన్వహం ।
 వైకుంఠే పరవాసుదేవతనుతో ధత్సే చతూరూపతాం
 నామద్వాదశనైకరూపమహితో వ్యాప్తోఽసి దేహం చ మే ॥ 4.4 ॥

మత్స్యః కూర్మో వరాహో నరహరిరమరాధిష్ఠితేస్సంప్రమాతా
 మాయావీ వామనోఽసౌ పరశుధరమునిస్తౌ ద్విధాభూతరామౌ ।
 ఉర్వీభారాపనేతా యదుకులతిలకో ద్వారకాధీశకృష్ణః
 కల్కి కల్యగ్రపాపప్రశమననిపుణస్సర్వసంత్రాణదక్షః ॥ 4.5 ॥

స్థాతుం సౌలభ్యతోఽత్రాప్యతిబలదురితోన్మూలనార్థం సదా త్వం
 నానారూపాణి గృహ్లాన్ స్వచరణశరణాస్సాధుచర్యా మహాంతః ।
 వైకుంఠే దివ్యధామన్యతిశయమహిమా శోభితే సర్వభోగ్యం
 తం చానందం మహాంతం త్వనుభవితుమివేహావతీర్య స్థితోఽసి ॥ 4.6 ॥

విశ్వాత్మైకాంతరాత్మా హ్యనితరసదృశస్త్వం సదా శ్రీ సమేతః
 అంతర్యాంతాత్మవర్గం సురుచిరమఖిలం ధారయన్ మోదసే త్వం ।
 సర్వత్రాన్వైరవద్యో ఘృతమివ పయసి వ్యాప్తతస్సన్ సమస్తం
 కుర్వాణోఽత్కుత్తమం త్వం సమధికమహిమా

వ్యాప్యచాశ్చర్యభూమ్నా ॥ 4.7 ॥

సంరక్ష్యత్వేన చాస్మాన్ జగతి పరిగృహీతుం సమర్థంవినాత్వం
 పశ్యామో నైవ చాన్యాం వయమిహ సుగతిం ప్రోక్తనానాప్రకారైః ।
 సర్వం విద్యోతయంతం ప్రతనతమపథాత్యంతశుద్ధాః ప్రసిద్ధాః
 ధైర్యేణాగ్రప్రవృత్తా నిగమఫణితయశ్చైవ సందర్శయంతి ॥ 4.8 ॥

తాత్పర్యం పరిశుద్ధవేదనిహితం నిస్సంశయం నిశ్చితం
 వేదాంతప్రవివోధనాతిశయతస్సంప్రాప్య పూర్ణా వయం ।
 అంభోజాసనవేదపాఠసమయే వేద్యాయ వంద్యాయ హి
 శ్రీనారాయణనామ్న ఏవ నియతా దాసా అభూమ ధ్రువం ॥ 5 ॥

వర్షంతం యస్య కస్యాప్యహిపతిపురమాస్థాయ కారుణ్యవర్షం
 నీలం తం ప్రేక్ష్య మేఘం వనరుచిరమయూర్యుత్కటప్రేమభావా ।
 జాతాశ్రుస్సిన్నగాత్రీ పులకితతనురుత్కంపమానాత్తలజ్ఞా
 కిం చాస్తే నిశ్వసంతీ కిమిదమితి వయం పశ్యతాం వా వదామ ॥ 6 ॥

మత్యాః ప్రదానాత్ ప్రతిభాన్వితాయాః
 మతిర్నవోన్మేషవతీ త్వమేవ ।
 త్వత్తో హి సర్వాణి చకాసతే తతః
 త్వమేవ తేజోవసతిః ప్రభాకరః ॥ 7.1 ॥

భాయాప్రదానాహితసంప్రమోదాత్
 మాతా త్వమేవాపి సమేత్య పూర్వం ।

సంరక్షితత్వాచ్చ పితా త్వమేవ
త్వమేవ జాత్వప్యవిస్పృష్టబంధుః || 7.2 ||

అశాశ్వతాత్యల్పసుచేతరత్వాత్
త్వమేవ నిత్యః పురషార్థభూతః |
ఫలానపేక్షాకరణాదుపాయః
త్వమేవ సర్వార్థపుమర్థ రూపః || 7.3 ||

అధర్మమార్గప్రవిమోచకత్వాత్
త్వమేవ ధర్మః పరమోఽసమశ్చ |
త్వమేవ చాన్యాయశరూపవత్వాత్
త్వమేవ లక్ష్మీవసతేర్విశుద్ధః || 7.4 ||

నారాయణేతి వ్యపదిష్టనామ్నః
త్వమేవ వేదోదితసర్వకారం |
అనన్యలభ్యోత్తమధామదానాత్
త్వమేవ సర్వప్రదకల్పవృక్షః || 7.5 ||

అన్యూనభావాత్ కిల సర్వథాపి
త్వమేవ సర్వాధిపతీశ్వరశ్చ |
దుఃఖాపనేదైకసమర్థ భావాత్
త్వమేవ చానందమహాగుణాకృతిః || 7.6 ||

మయ్యంతరాత్మభిధయా నివాసాత్
త్వమేవ చాహం పదవాచ్య ఆత్మా |
న కించిదస్తీతి వినాత్వదీయం
త్వమేవ సర్వంవసు మామకీనం || 7.7 ||

కస్యాప్యభావాదసతశ్చ కర్మణః
“సత్” శబ్దవాచ్యః సుమహాన్ త్వమేవ |

అంతర్నివేశాత్ జగతామధైషాం
త్వం సర్వశక్తశ్చ బహిర్నివేశాత్ || 7.8 ||

సత్య ! త్వదీయా భవతీహ యాదృశీ
మాయా తయైవోపభితాస్తి నాన్యా |
తాదృక్ప్రభావానుభవ ప్రవృత్తాః
ఆమ్నాయవాచః ఖలు నిర్విశంకాః || 7.9 ||

ఆమ్నాయేషు గవేషయత్స్వహిపురీమేత్యావతీర్య స్థితః
పాథోనిధ్యుపమో నిదానమఖిలస్యాపీహ నారాయణః |
ఊర్ధ్వం పాదముదక్షిపచ్చ తమిమం ప్రాక్షాలయత్ విశ్వసృట్
తత్తీర్థగ్రహణైకపాత్రమభవన్నూనం సువర్ణాచలః || 8 ||

అద్రావౌషధమౌషధే రహిపురే కూరాఘనిర్మూలన
శ్రుత్వాశ్చర్యమిహోషితం తదమితప్రేమేష్పుయోషిన్మణేః |
పద్మాయా వివిధానుభూతినివహన్ సందర్శయంత్యాశ్చ నః
చాపభ్రూవ్రతతేస్సుదుస్త్యజపరోత్కంఠాఽవిరాసాతులా || 9 ||

సమాహ్వయతి వారణే సపది కారణోపాగతః
త్వమేవ హి ససర్జిత త్వదితరాణి సర్వాణ్యపి |
ఉపాయఫలలిప్సవస్సముపయంతి చ త్వాం పరం
ప్రయంత్యమితసమ్మదం భవత ఏవ న త్వన్యతః || 10.1 ||

త్వదర్థమిహ తే కృతిః మమకృతే కథం వాపి న
త్వదీయవపుషా జగత్సమభవత్తటిచ్ఛంచలం |
భవత్పదసమాశ్రితాః ఖలు భవత్సమానాశ్చ తే |
త్వయి త్వకృతభక్తయో జగతి తే చ నోజ్జీవితాః || 10.2 ||

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

వేదాంతార్యః కవీంద్రో గురుమణిరిహ యాం “ముమ్మణిక్కోవై” నామ్నిం ।

చక్రే మాలాం ప్రకృష్టాం త్రిభిరివ మణిభిః ద్రావిడిం సూక్తిమాలాం ।

శ్రీమత్త్రయ్యంతరామానుజగురుకరుణాపాత్రగోపాలసూరిః

కర్ణాటోక్త్యా వివవే త్రిదశభణితిభిశ్లో కయామాస మోదాత్ ॥

॥ ఇతి ముమ్మణిక్కోవై సంగ్రహః సమాప్తః ॥

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే ।

శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ॥